

УДК 338.516-034.14

Жилін М.В.
директор
ТОВ «Вагонсет», Одеса

АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ СВІТОВИХ ЛІДЕРІВ ПО ВИРОБНИЦТВУ СТАЛІ

ANALYSIS OF ECONOMICS' CONDITION OF WORLD LEADER IN STEEL PRODUCTION

АНОТАЦІЯ

У статті досліджено десять світових лідерів по виробництву сталі. Визначено ключеві макроекономічні показники, які впливають на обсяги виробництва сталі. Проаналізовано темпи росту ВВП, темпи зростання обсягу промислового виробництва та інфляцію кожного світового лідера по виробництву сталі за останні п'ять років. Виділено граничні макроекономічні показники серед світових лідерів – виробників сталі. Визначено сучасні тенденції світового ринку сталі.

Ключові слова: ВВП, виробники сталі, граничні показники, інфляція, світові лідери, сталь.

АННОТАЦИЯ

В статье исследованы десять мировых лидеров по производству стали. Определены ключевые макроекономические показатели, которые влияют на объемы производства стали. Проанализированы темпы роста ВВП, темпы роста объема промышленного производства и инфляция каждого мирового лидера по производству стали за последние пять лет. Выделены предельные макроекономические показатели среди мировых лидеров – производителей стали. Определены современные тенденции мирового рынка стали.

Ключевые слова: ВВП, производители стали, предельные показатели, инфляция, мировые лидеры, сталь.

ANNOTATION

Ten world leaders in the production of steel have been scrutinized in this article. The key macroeconomic indicators that affect the volume of steel production have been identified. The GDP growth rate, the growth rate of industrial output and inflation of each of the world's leading manufacturer of steel in the last five years have been analyzed. Marginal macroeconomic data among the world's leading producers of steel have been emphasized. The current trends of the global steel market have been identified

Keywords: GDP, producers of steel, marginal data, inflation, world leaders, steel.

Постановка проблеми. Вивчення процесів, що відбуваються у світовій економіці завжди цікавили вчених. Дослідження, присвячені світовим ринкам сировини, різних товарів і послуг, популярні не тільки серед науковців, а й серед виробників, посередників та інших суб'єктів господарювання. При цьому особливу роль відіграє світовий ринок сталі, який є фундаментом для розвитку практично всіх галузей промислового виробництва. У зв'язку з цим дослідження світового ринку сталі набувають особливої актуальності. Світові тенденції та економічний стан ключових гравців світового ринку сталі необхідно постійно досліджувати як для наукової сфери, так і для виробничої. Усе вищевикладене обумовлює необхідність проведення аналізу економічного стану світових лідерів по виробництву сталі та зв'язує його із сучасними науковими завданнями багатьох досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливо відзначити наукові праці, присвячені питанням щодо стану та розвитку світової економіки. Так, у роботах О. Григор, С. Ревуцького та В. Сіденко розглянуто трансформацію світової економіки в умовах глобалізації та на основі інноватики [1–3]. У дослідженні В. Власюк проаналізовано стан ринку сталі у світі та виявлено напрямки його розвитку [4]. У роботі М. Лукаша, Н. Безрукової і В. Свичкар здійснено спробу прогнозування тенденцій розвитку ринків сталі [5; 6].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проведення аналізу ключових макроекономічних показників країн – лідерів по виробництву сталі за останні роки потребує наукового здійснення для вирішення загальної проблеми щодо розвитку світового ринку сталі.

Мета статті полягає у проведенні аналізу економічного стану світових лідерів по виробництву сталі.

Виклад основного матеріалу дослідження. За даними Світової асоціації сталі [7], починаючи з 2003 р. спостерігається щорічний приріст виробництва сталі у світі, що свідчить про значущість чорної металургії та про її сталий розвиток. На основі даних [8] можна визначити тенденції світового ринку сталі за останні роки:

- зростання виробництва сталі при низькому завантаженні виробничих потужностей;
- зменшення середнього рівня цін на сталеву продукцію (світові ціни на сталь за два останні роки знизилися на 28%);
- зниження фінансових показників металургійної галузі в цілому;
- скорочення імпорту прокату з боку розвинутих країн;
- зниження обсягів глобальної торгівлі.

При цьому можна стверджувати про досить тісний зв'язок між світовим виробництвом сталі і ВВП.

Згідно зі статистичними даними [8; 9], визначено десять світових лідерів по виробництву сталі: Китай, Японія, США, Індія, Південна Корея, Росія, Німеччина, Туреччина, Бразилія та Україна. Можна визначити ключові макроекономічні показники, які впливають на ринок сталі цих лідерів: темпи росту

ВВП, темпи зростання обсягу промислового виробництва та інфляція.

У табл. 1–3 проведений аналіз цих показників для світових лідерів по виробництву сталі за п'ять років (2010–2014 рр.).

Таблиця 1
Аналіз темпів росту ВВП світових лідерів по виробництву сталі

Країни	Темпи росту ВВП по роках, %					Зміна показника 2014 р. до 2010 р., %
	2010	2011	2012	2013	2014	
1. Китай	10,4	9,3	7,7	7,7	7,4	-3,0
2. Японія	4,5	-0,6	1,5	1,5	1,3	-3,2
3. США	2,4	1,8	2,3	2,2	2,4	0,0
4. Індія	10,1	6,3	4,7	5,0	5,6	-4,4
5. Південна Корея	6,3	3,7	2,3	3,0	3,5	-2,8
6. Росія	4,3	4,3	3,4	1,3	0,5	-3,8
7. Німеччина	3,7	3,4	0,9	0,5	1,4	-2,3
8. Туреччина	9,2	8,8	2,1	4,1	3,0	-6,2
9. Бразилія	7,5	2,7	1,0	2,5	0,3	-7,2
10. Україна	4,1	5,2	0,3	0,0	-6,5	-10,6

Джерело: розроблено автором на основі [9]

На основі розрахунків табл. 1 можна зробити висновок про негативну динаміку щодо ВВП світових лідерів по виробництву сталі. Усі ці лідери, крім США (спостерігаються коливання обсягів), показали падіння обсягів ВВП, що, головним чином, обумовлено наслідками світової фінансової кризи та складними політичними відносинами між деякими країнами. При цьому найгірший результат за показником ВВП показала Україна (-10,6%), що додатково пов'язано зі складною та напруженою ситуацією у країні.

Розрахунки табл. 2 свідчать про більш складну ситуацію серед світових лідерів – виробників сталі за показником «темпи зростання обсягу промислового виробництва». Найбільш серйозні проблеми з обсягами промислового виробництва спостерігаються в Україні, Бразилії та Південній Кореї, що потребує комплексних заходів щодо стабілізації ситуації та взаємної підтримки.

Також важливим макроекономічним показником, який слід урахувати при аналізі сучасного становища світових лідерів по виробництву сталі, є інфляція, яка характеризує загальний стан економіки країни.

Відповідно до розрахунків табл. 3, можна говорити про незначне зниження рівня інфляції у низці досліджуваних країн у 2014 р. у порівнянні з 2010 р., окрім України, Японії, Росії та США. Це є наслідком досліджених вище показників та причин погіршення їх значень.

Аналіз ключових макроекономічних показників, проведений у роботі, дозволяє зробити

висновки про слабке відновлення західних країн, що створює ризик застою у світовій економіці. Основним середньостроковим ризиком для країн з розвинутою економікою є подальше зниження вже низького зросту до рівня, близького до застою, особливо якщо зменшиться світовий попит. У цьому контексті стійке значення нижче цільового показника з інфляції в багатьох країнах може ще більше вкоренитися.

Таблиця 2
Аналіз темпів зростання обсягу промислового виробництва світових лідерів – виробників сталі

Країни	Темпи зростання обсягу промислового виробництва по роках, %					Зміна показника 2014 р. до 2010 р., %
	2010	2011	2012	2013	2014	
1. Китай	11,0	13,0	7,9	7,7	7,3	-3,7
2. Японія	15,5	-3,5	0,0	1,0	2,0	-13,5
3. США	3,3	4,1	0,0	2,5	2,8	-0,5
4. Індія	9,7	4,8	0,0	0,9	3,8	-5,9
5. Південна Корея	12,1	7,4	1,7	2,5	1,5	-10,6
6. Росія	8,3	5,0	2,6	0,1	0,6	-7,7
7. Німеччина	9,0	8,0	0,0	-0,3	1,3	-7,7
8. Туреччина	6,0	9,2	0,0	3,5	2,8	-3,2
9. Бразилія	11,5	4,0	-0,3	3,0	-1,5	-13,0
10. Україна	8,0	6,5	7,6	-5,0	-9,0	-17,0

Джерело: розроблено автором на основі [9]

Таблиця 3
Аналіз інфляції світових лідерів по виробництву сталі

Країни	Інфляція по роках, %					Зміна показника 2014 р. до 2010 р., %
	2010	2011	2012	2013	2014	
1. Китай	3,2	5,4	2,6	2,6	2,1	-1,1
2. Японія	-0,7	-0,3	0,0	0,4	2,8	3,5
3. США	1,6	3,1	2,1	1,5	2,0	0,4
4. Індія	12,0	8,9	9,7	10,0	8,0	-4,0
5. Південна Корея	2,6	4,0	2,2	1,3	1,5	-1,1
6. Росія	6,9	8,4	5,1	6,8	9,1	2,2
7. Німеччина	1,1	2,3	2,1	1,6	0,9	-0,2
8. Туреччина	8,6	8,5	8,9	7,5	8,9	-0,3
9. Бразилія	5,0	6,6	5,4	5,9	6,3	-1,3
10. Україна	9,4	8,0	0,6	-0,3	11,3	1,9

Джерело: розроблено автором на основі [9]

З метою більш наглядного відображення результатів проведеного аналізу макроекономічних показників світових лідерів по виробництву сталі пропонується навести їх граничні значення

та сформувати рейтинг серед цих країн за темпами росту ВВП за 2014 р. (табл. 4).

Таблиця 4
Граничні значення ключових макроекономічних показників світових лідерів по виробництву сталі за 2014 р.

Країни	Рейтинг за темпами росту ВВП	Граничні значення ключових макроекономічних показників за 2014 р.					
		Темпи росту ВВП		Темпи зростання обсягу промислового виробництва		Інфляція	
		Min	Max	Min	Max	Min	Max
1. Китай	1		*		*		
2. Японія	7						
3. США	5						
4. Індія	2						
5. Південна Корея	3						
6. Росія	8						
7. Німеччина	6					*	
8. Туреччина	4						
9. Бразилія	9			*			
10. Україна	10	*					*

Джерело: розроблено автором на основі табл. 1–3

Сформований рейтинг підтверджує лідерство Китаю та дуже складне становище України.

Доцільно дослідити ситуацію за 2015 р. Темпи зростання ВВП Китаю сповільнюються з року в рік. Різке уповільнення економіки Китаю, що зазначено у звіті рейтингового агентства Fitch Ratings, загрожує серйозними наслідками для економік інших країн і світовій економіці в цілому. Так, у доповіді Fitch Ratings відзначено, що різке уповільнення темпів зростання ВВП Китаю до 2,3% протягом 2016–2018 рр. «порушить світову торгівлю і перешкоджатиме зростанню зі значним наслідками для ринків, що розвиваються, і глобальних корпорацій. У свою чергу, це дозволить затримати короткострокові процентні ставки і ціни на сировинні товари на низькому рівні довше, ніж передбачалося раніше» [10].

На разі прогнозується зростання світового ВВП на 3,1% у 2017 р. Однак якщо негативний сценарій прогнозу матеріалізуються в Китаї, Fitch Ratings очікує уповільнення зростання світового ВВП до 1,8% у 2017 р.

Недавні коригування прогнозів зростання світової економіки від Міжнародного валютного фонду і Світового банку додали ще більш нелегкі очікування після пониження прогнозу Організацією економічного співробітництва та розвитку і перегляду торговельних перспектив

найбільшим оператором контейнерних перевезень компанією AP Moeller-Maersk A/S. Так, прогноз щодо зростання світової торгівлі був скорочений з 3,4% (у 2014 р.) до 2,0%, що тісно пов'язане з уповільненням світової економіки.

Спад на світовому ринку сталі в 2015 р. призвів до різкого погіршення фінансових показників найбільших металургійних компаній. Зокрема, корейська компанія Posco повідомила, що за підсумками минулого року вперше у своїй історії зафіксує чистий збиток, сума якого оцінюється в 80–160 млн. дол. Китайська компанія Baosteel, що вважається лідером металургійної галузі в своїй країні, у 2015 р. скоротила чистий прибуток на 83,4% у порівнянні з попереднім роком, до 144 млн. дол. [8]. Причинами цього є: низькі світові ціни на сталь, послаблення курсу національної валюти, скорочення внутрішнього попиту через уповільнення зростання економіки і перевиробництва металопродукції, надлишкова пропозиція від китайських компаній-конкурентів. При цьому аналітики прогнозують подальше прискорення структурних змін усередині компанії – лідерів світового ринку сталі, які прагнуть подолати наслідки погіршення кон'юнктури світового ринку сталі в 2015 р.

Таким чином, можна зазначити, що падаючий попит у Китаї тільки посилить конкуренцію між провідними світовими гравцями ринку сталі. Однак у цілому ситуація напружена та погіршується.

Висновки. У роботі виділено ключеві макроекономічні показники, які впливають на обсяги виробництва сталі: темпи росту ВВП, темпи зростання обсягу промислового виробництва та інфляція. Проаналізовані значення ключових макроекономічних показників десятки лідерів по виробництву сталі підтверджують лідерство Китаю та дуже складне становище України. Досліджено ринкову ситуацію на світовому ринку сталі за 2015 р., яка свідчить про фазу спаду та різке погіршення фінансових показників найбільших металургійних компаній світу.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямку полягають у розробці системи факторів, що впливають на світовий ринок сталі.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Григор О.О. Засади трансформації світової і національної економічних систем в умовах глобалізації / О.О. Григор // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – № 23. – С. 75–78.
2. Ревуцький С. Теоретичні та практичні передумови переходу світової економіки на інноваційну модель розвитку / С. Ревуцький // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2008. – № 5. – С. 72–79.
3. Сіденко В. Модифікація світової економіки під впливом новітніх факторів глобальної трансформаційної кризи / В. Сіденко // Економіка України. – 2012. – № 5. – С. 18–31.
4. Власюк В. Рынок стали и сырьё: взгляд в будущее / В. Власюк // Меркурий. – 2012. – № 12. – С. 31–32.
5. Лукаш М.І. Прогнозирование тенденций развития региональных рынков стали / М.І. Лукаш // Теоретичні

- і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2013. – Т. 1. – № 1. – С. 362–365.
6. Bezrukova N. Dutch disease in Ukraine: assessment of the domestic export problems / N. Bezrukova, V. Svichkar // Економічний часопис-XXI. – 2014. – № 07-08(2). – С. 4–7.
  7. Офіційний сайт Всесвітньої організації сталі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldsteel.org>.
  8. Металлоснабжение и сбыт [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://metalinfo.ru>.
  9. Мировая экономика [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ereport.ru/>.
  10. Офіційний сайт рейтингового агентства Fitch Ratings [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <https://www.fitchratings.com>.